

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Попутниця

Є відомий анекдот: молодий письменник твердо вирішив придумати ефектний і оригінальний початок оповідання, щоб навіть дуже знуджений редактор зацікавився, і написав таке речення:

«“Чорт!” — вигукнула герцогиня».

Дивовижно, моя історія починається майже так само. От тільки панна, з чиїх уст зірвався той вигук, була не герцогинею.

Того червневого ранку я, залагодивши деякі справи, вертався з Парижа в Лондон, де жив на квартирі разом із давнім другом Еркулем Пуаро, бельгійцем і колишнім детективом поліції.

Комфортабельний Кале-експрес був незвично порожній — у купе зі мною їхала тільки одна пасажирка. Із готелю на вокзал я виїздив поспіхом, тому саме гарячково переглядав речі, коли потяг рушив. Перед тим я до пуття й не роздивився, хто сидить навпроти, але з першим поштовхом потяга ця особа знагла заявила про факт свого існування. Вона скочила з місця, смикнула, відчиняючи, вікно, вистромила голову надвір і коротко верескнула: «Чорт!»

Зізнаюся, я трохи старомодний. Вважаю, що жінка має бути жіночною. Не терплю сучасних невротичок, які з ранку до ночі танцюють під джаз, димлять як паротяги й кажуть слова, від яких бузковіють навіть базарні торговки!

Я похмуро глянув на симпатичне нахабне личко, короноване грайливим червоним капелюшком. Густі грона чорних кучерів прикривали вуха. Мені подумалося, що панночці не більше ніж сімнадцять, але її лице вже вкривав щедрий шар пудри, а губи були надзвичайно пурпурові.

Дівчина витримала мій погляд без тіні збентеження і театралью скривилася.

— Овва, та ми зачепили за живе шановного джентльмена! — промовила вона уявним глядачам. — Перепрошую, що не добирала слова! Геть не пасують юнії леді, так, але ж, Господи, я не могла по-іншому! Ви знаєте, я щойно загубила єдину сестру?

— Справді? — ввічливо відказав я. — Як прикро.

— Прикро! — вигукнула леді. — Йому дуже прикро, за мене і за мою сестру — а це нечесно, бо сестри моєї він навіть не бачив!

Я відкрив було рота, але вона випередила мене.

— Не хочу більше чути жодного слова! Ніхто мене не любить! Піду я у садочок, наїмся черв'ячків! И-и-и. Мое серце розбите!

І дівчина заховалася за коміксом велетенського формату. Та через хвилину чи дві я помітив, що вона ниш-

ком стежить за мною, визираючи понад сторінками, і не зміг стримати усмішки. Тоді вона рвучко відкинула журнал, і в купе задзвенів її сміх.

— Я знала, знала, що ви не такий телепень, яким здаєтеся! — вигукнула дівчина.

Її сміх був такий заразливий, що я не міг не засміятися теж, і навіть слово «телепень» пропустив повз вуха. Ця панна була втіленням усього, що мені не подобається в дівчатах, але не буду ж я виставляти себе на посміх через власні упередження. Я відтанув. Зрештою, вона таки симпатична...

— Ну от, тепер ми можемо заприятелювати, — заявило зухвале дівча. — Скажіть негайно, що ви засмутилися через мою сестру...

— Я в розпачі!

— От молодець!

— Зачекайте, дайте закінчити. Я хотів сказати, що хоч я і в розпачі, але зможу-таки пережити відсутність вашої сестри, і то легко, — я галантно вклонився.

Але непередбачувана мамзель спохмурніла й похитала головою.

— Припиніть. Я люблю, коли люди прямо говорять, що їм щось не до шмиги. А ваше обличчя! Воно так і казало: «Не нашого поля ягода!». І тут ви не помилилися — хоча, зауважте, у наші дні не так легко відрізнити простолюдинку від герцогині. О ні, це не кожному під силу. Ах, невже я знову вас вразила? Та ви, мабуть, із

глибокої провінції приїхали? Та ні, я не проти. Переживемо. Просто я ненавиджу чоловіків, які в такий спосіб намагаються підкотити. Скаженію від цього.

Вона сердито труснула головою.

— Цікаво, яка ви, коли скаженієте? — запитав я з усмішкою.

— Перетворююся на справжню дияволицю! Не думаю, що кажу, та й що роблю — теж не думаю! Одному хлопві раз мало щелепу не вибила. Серйозно. Ну, він цього заслужив, якщо чесно.

— О, тоді, благаю, не скаженійте від моїх слів!

— Не буду. Ви мені подобаєтеся — одразу сподобалися, як я вас побачила. Але ви з таким осудом на мене дивилися, що мені здалося, наче ми ніколи не зможемо заприятелювати.

— Але ж таки змогли. Скажіть, ким ви працюєте?

— Я акторка. Ні, не з тих, що ви подумали — які снідають у розкішному готелі «Савой», обвішані коштовностями, і чиї світлини з'являються в усіх газетах із підписами «мій улюблений крем для обличчя — від мадам такої-то». Я з шести років на сцені — роблю сальто.

— Перепрошую? — спитав я збентежено.

— Ви що, дітей-акробатів ніколи не бачили?

— А, зрозумів!

— Я народилась в Америці, але виросла в Англії. Недавно ми почали виступати з новим шоу...

— Ми?

— Ми з сестрою. Пісні, танці, барабани і трохи старих-добрих трюків. Свіжа ідея, усім подобається. Ми мали б на цьому непогано заробити...

Моя нова знайома нахилилася вперед і почала захоплено розказувати про деталі, жонглюючи словами, значень яких я часто не розумів. А я зловив себе на думці, що мені стає дедалі цікавіше з цією напівдитиною-напівжінкою. Такою мудрою і здатною — як вона вже довела — постояти за себе, а водночас дивовижно щирою у своєму рішучому ставленні до життя, націленою «твердо стати на ноги». Я не без захвату спостерігав за невідомим для мене світом, і жваве дівоче обличчя, яке аж сяяло під час розмови, мені дуже подобалося.

Потяг проминув Ам'єн. Ця назва сколихнула в мені ціле море спогадів. Попутниця, здавалося, вгадала мої думки.

— Думаєте про війну¹?

Я кивнув.

— Ви, мабуть, воювали?

— О так, воював. Я був поранений, і після битви на Соммі мене відправили додому. Деякий час я працював на армію в тилу, а тепер служу приватним секретарем в одного члена Парламенту.

— Ого! Серйозна робота!

— Аж ніяк. Насправді обов'язків у мене небагато. Працюю лише кілька годин на день, а тоді вільний.

¹ Ідеться про Першу світову війну. — Тут і далі прим. пер.